

JIŘINA RYŠAVÁ

Jiřina Ryšavá se narodila v roce 1933 v malé vesnici nedaleko Pelhřimova do rodiny selského původu. Dětství prožila na hospodářství, kde od útlého věku pomáhala rodičům s každodenní prací. Vyrůstala v prostředí, které kladlo důraz na poctivost, vzdělání, víru a rodinné hodnoty. Již jako dítě zažila nacistickou okupaci Československa a dobře si pamatovala příjezd německých vojsk i atmosféru strachu během druhé světové války. Navštěvovala malou venkovskou školu a později měšťanskou školu v Červené Řečici. Po válce studovala na reálném gymnáziu v Pelhřimově, kde si oblíbila historii, literaturu a jazyky. Významně ji ovlivnili její učitelé, zejména profesor Mádl. Po nástupu komunistického režimu se však školství dostalo pod silný ideologický tlak a Jiřina se kvůli svému selskému původu setkávala s diskriminací. Přestože chtěla studovat zemědělskou vysokou školu, nebylo jí to umožněno. Po odchodu z lesnické školy začala pracovat jako učitelka. Po svatbě se přestěhovala do Prahy, kde vyučovala český jazyk a dějepis na základních školách. Pedagogické práci se věnovala řadu let a snažila se svým žákům předávat vztah ke vzdělání a historii. V osmdesátých letech ji postihly vážné problémy se sluchem, a proto odešla ze školství do pedagogicko-psychologické poradny, kde později zastávala vedoucí funkci. S manželem vychovala syna, jehož předčasná smrt pro ni znamenala těžkou životní zkoušku. Přesto si zachovala pozitivní vztah k lidem i životu. Během svého života zažila druhou světovou válku, nástup komunismu, Pražské jaro, okupaci roku 1968, normalizaci i sametovou revoluci. V listopadu 1989 se účastnila demonstrací a vítala návrat demokracie. Na své rodiče vzpomínala jako na pracovitě a spravedlivé lidi, kteří si vážili poctivé práce a chovali se s respektem ke všem bez ohledu na jejich postavení. Rodinné prostředí ji formovalo po celý život a ovlivnilo její postoje k lidem, vzdělání i společnosti. Velký význam pro ni měla také křesťanská víra a morální hodnoty, které jí pomáhaly překonávat těžká období. Přestože byla během života opakovaně konfrontována s nesvobodou, politickým tlakem i osobními tragédiemi, nikdy neztratila zájem o dění kolem sebe. Dodnes považuje vzdělání, slušnost a vzájemnou pomoc za jedny z nejdůležitějších hodnot, které by měly být předávány dalším generacím.

Ve stáří se věnovala především četbě, rodině a vzpomínkám. Mladým lidem doporučovala, aby si vážili vzdělání, přátelství a dobrých mezilidských vztahů. Její životní příběh odráží osudy generace, která prožila nejvýznamnější události českých dějin 20. století.